

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 10:12
Diariernr: 10/0756
Handläggare: Mona Fridell m.fl.
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Datum: 2010-02-15
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar för åren 2010–2013
Bilagor: Bilaga 1: Skatter & Bidrag 2011–2013 (kommunspe-
cifik, endast till ekonomikontoren)

CIRKULÄR 10:12

Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys
Mona Fridell m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2010–2013

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2010–2012, bilaga 1.
- Nya instruktioner till modellen Skatter och bidrag.

Svensk ekonomi tar fart

Efter förra höstens kollaps på de finansiella marknaderna, det stora raset i världshandeln och det därmed sammanhängande fallet i svenska företags produktion har återhämtningen under 2009 varit förhållandevis svag. De dystra siffrorna till trots har en betydande omsvängning skett i hushållens och företagens förväntningar. Under loppet av fjolåret har optimismen inför framtiden gradvis skruvats upp. Till det ska läggas att fallet i sysselsättningen har stannat av och inte ser ut att bli så omfattande som tidigare befarat.

Förutsättningarna är nu goda för en relativ snabb ekonomisk återhämtning. Industriföretagen flaggar för ökad orderingång och produktionsplanerna pekar uppåt. Företagens lager har nått sin botten och kommer knappast att tömmas mer. Det innebär betydande tillskott i efterfrågan. Hushållens sparande är samtidigt rekordhög. Tillsammans med stigande fastighetsvärden, återhämtade börskurser och ökande inkomster ger det utrymme för ett kraftfullt lyft i hushållens konsumtionsutgifter. Också det bidrar till en ökad efterfrågan. På kort sikt är förutsättningarna därmed goda för en rejäl tillväxtrekyl.

I det litet längre perspektivet är utsikterna inte lika lysande. Även om de svenska hushållen och den svenska staten har ordning på sin ekonomi så gäller inte samma sak i omvärlden. Vår bedömning är att förutsättningarna för ett mer påtagligt uppsving på viktiga svenska exportmarknader i Europa och Nordamerika inte är lika uppenbara. En fortsatt måttlig tillväxt internationellt begränsar utvecklingen i vårt eget land. Men trots att återhämtningen hämmas av internationella obalanser räk-

nar vi ändå med en relativt hög tillväxt i svensk BNP: 3,3 procent i år och 2,7 procent nästa år.

Normalt brukar en tillväxt kring 3 procent bidra till stigande sysselsättning och minskad arbetslöshet, men detta blir sannolikt inte fallet under 2010 och 2011. Orsaken är den ojämnavikt som uppstått i förhållandet mellan produktion och produktionsresurser. I många företag är resursutnyttjandet ytterligt lågt och inte minst då inom industrin. Det innebär att produktionen kan växa högst väsentligt utan att mer resurser, i form av anställda, krävs. Sysselsättningen kommer därför övergångsvis att förbli låg trots god fart i ekonomin.

Bedömningen av den ekonomiska utvecklingen efter 2011 utgår från att arbetsmarknaden stegvis tar sig mot balans. Det är liktydigt med en arbetslöshet runt 6 procent jämfört med de 9,5 procent som är den beräknade nivån för innevarande år och nästa. För att få till stånd en sysselsättningsutveckling som är förenlig med detta krävs en efterfråge- och produktionsstillväxt som är fortsatt stark. Vi förutsätter att BNP fortsättningsvis växer i en takt med 3–4 procent.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin
Procentuell förändring om inte annat anges

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
BNP	-0,5	-4,3	3,3	2,7	3,0	3,7
Sysselsättning, timmar	1,0	-2,8	-0,5	0,0	0,9	1,5
Öppen arbetslöshet, nivå	6,1	8,4	9,5	9,5	8,7	7,7
Timlön	4,8	3,1	2,3	2,3	3,0	3,5
Konsumentpris	3,4	-0,3	0,5	1,6	2,2	2,3

Anm.: För en utförligare redovisning av samhällsekonomin utveckling hänvisas till MakroNytt 1/2010.

Svag skatteunderlagstillväxt ännu ett par år

Skatteunderlagsprognosen bygger på den samhällsekonomiska bild som sammanfattas ovan och som presenteras mer utförligt i MakroNytt nr 1/2010.

Lågkonjunkturen ger ett tydligt avtryck på skatteunderlaget. Förra året och i år förutses den årliga skatteunderlagstillväxten bli nästan fyra procentenheter lägre än 2008, se tabell 2. Det beror delvis på regelförändringar, men framförallt på att färre arbetade timmar och lägre löneökningstakt i lågkonjunkturs spår leder till mycket svag ökning av den viktigaste skattebasen; lönesumman. Detta motverkas endast till en liten del av att stigande arbetslöshet medför ökade inkomster av arbetslöshetsunderstöd och utbildningsbidrag.

**Tabell 2. Skatteunderlagstillväxt 2008–2013 samt bidrag från olika komponenter
Procentenheter**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Summa exkl. regelförändringar, %	5,3	1,7	2,4	1,9	3,8	4,6
Summa	5,4	1,4	1,7	1,9	3,8	4,6
Bidrag till förändringen, procentenheter						
Timplön	3,7	2,4	1,7	1,8	2,3	2,7
Sysselsättning	0,8	-2,2	-0,4	0,0	0,7	1,1
Sociala ersättningar	0,6	1,9	0,5	0,2	0,3	0,8
Övriga inkomster	0,3	-0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
Avdrag	0,0	-0,7	-0,3	-0,1	-0,1	-0,4

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Skatteunderlaget påverkas också, med viss eftersläpning, av att det stora fall vi sett på världens börser har minskat AP-fondens tillgångar avsevärt. Via den så kallade bromsen i det allmänna pensionssystemet bidrar detta till att en långsam ökning av pensionsinkomsterna håller tillbaka skatteunderlaget 2010–2011. Återhämtningen i ekonomin och stigande börskurser leder så småningom till att bromsen i pensionssystemet börjar släppa. Ökad sysselsättning innebär också att löneökningstakten stiger och skatteunderlaget åter växer i hyfsad takt 2012 och 2013.

För närvarande dämpar en låg pris- och löneökningstakt såväl skatteunderlagstillväxten som fördyringen av kommunernas och landstingens kostnader. Den tilltagande skatteunderlagstillväxten från och med 2012 beror till viss del på större pris- och löneökningar. Ökningen i tillväxttakt är därför mindre i reala termer än då man räknar nominellt.

Mindre skral arbetsmarknad än väntat förklarar upprevideringen

Jämfört med vår prognos från december 2009 (se Cirkulär 09:84) är skatteunderlagstillväxten uppreviderad. Det beror framförallt på att ny statistik indikerar att lågkonjunkturen inte kommer att slå fullt så hårt mot arbetsmarknaden som vi trodde då. Mildare sysselsättningsnedgång och mindre brant uppgång i arbetslösheten ger också skäl att anta större löneökningar mot slutet av perioden, då vi även förutser större ökning av pensionsinkomsterna.

Jämförelse med andra prognosmakare

Vår bedömning visar betydligt starkare skatteunderlagstillväxt än regeringens och Ekonomistyrningsverkets (ESV). Det beror till stor del på att SKL:s bild av utvecklingen på arbetsmarknaden skiljer sig från den bedömning regeringen och ESV gjort. Förklaringen är sannolikt av att vi kunnat ta hänsyn till senare arbetsmarknadsstatistik.

Tabell 3. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring

	2009	2010	2011	2012	2013	2009–2012
SKL, feb 2010	1,4	1,7	1,9	3,8	4,6	9,1
ESV, dec 2009*	1,5	0,8	2,5	3,0	4,2	8,0
SKL, dec 2009	1,2	0,9	2,1	3,1	3,6	7,5
BP10, sep 2009	1,1*	0,6*	2,2	3,2		7,3

*På regeringssammanträdet 2009-09-24 fastställdes uppräkningsfaktorerna för preliminär utbetalning av kommunal- och landstingsskatt 2010 till 1,011 respektive 1,006.

Skillnaden mellan SKL:s och ESV:s prognos för 2010 och 2011 förklaras i huvudsak av att ESV räknar med större sysselsättningsminskning 2010 men snabbare uppgång i sysselsättning 2011. Antalet arbetade timmar år 2011 är därmed ungefär densamma i båda bedömningarna. SKL prognostiserar också större ökning av pensionsinkomsterna än ESV 2010 och 2012 samt större lönehöjningar 2012 och 2013.

Differensen mellan SKL:s och regeringens prognos beror till stor del på att regeringens bedömning bygger på större sysselsättningsminskning 2009 och 2010 men lite snabbare uppgång i sysselsättning 2011. I regeringens prognos är sysselsättningsnivån lägre än i SKL:s framöver och mot slutet av perioden även löneökningstakten.

Slutavräkningar 2009–2010

Slutavräkning 2009

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2 (ersätter 4:1), ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december. Vår prognos i december visade en ökning av skatteunderlaget med 1,2 procent för 2009. Med denna bedömning av skatteunderlaget blev rekommenderad uppbokning för 2009 minus 1 212 kronor per invånare den 1.11.2008.

SKL:s reviderade prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 1,4 procent för 2009. Med denna högre uppräkning blir prognosen för avräkning 2009 minus 1 140 kronor, vilket medför en korrigerings på 72 kronor per invånare 1.11.2008 jämfört med bokslut 2009.

Slutavräkning 2010

Regeringen fastställde i budgetpropositionen i höstas uppräkningsfaktorerna för 2009 och 2010 till 1,1 respektive 0,6 procent. SKL:s nuvarande bedömning är högre än regeringens höstprognos, vilken låg till grund för uppräkningsfaktorerna. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2010 blir 503 kr per invånare den 1.11.2009.

Regleringsbidrag/avgift

Sveriges Kommuner och Landsting har gjort en bedömning av regleringsposten för åren 2010 till 2013 (tabell 4 och 5). Bedömningen bygger på:

- Vår skatteunderlagsprognos, som påverkar omslutningen i inkomstutjämnings
- Riksdagens beslut av ram för anslaget kommunalekonomisk utjämning, samt
- Utvecklingen av kostnaderna för införandereglerna.

Tabell 4. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2009 till 2012

Miljoner kronor

	2010	2011	2012	2013
Inkomstutjämning, netto (+)	48 905	50 528	52 448	54 860
Strukturbidrag (+)	1 523	1 533	1 542	1 550
Införandebidrag (+)	90			
Summa inkomster för kommunerna (1)	50 522	52 061	53 989	56 410
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	52 916	53 834	53 189	53 189
Differens → Regleringspost (2)–(1)	2 394	1 773	–800	–3 221

Tabell 5. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2009 till 2012

Kronor per invånare

	2010	2011	2012	2013
Inkomstutjämning, netto (+)	5 241	5 380	5 552	5 775
Strukturbidrag (+)	163	163	163	163
Införandebidrag (+)	10			
Summa inkomster för kommunerna (1)	5 414	5 543	5 715	5 938
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	5 671	5 732	5 630	5 599
Differens → Regleringspost (2)–(1)	257	189	–85	–339

Orsaken till att regleringsposten är negativ 2012 och 2013 är att statens anslag till den kommunalekonomiska utjämningen inte ökar i samma takt som kostnaden för att upprätthålla den garanterade nivån i inkomstutjämnings.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2011–2013

I *bilaga 1* redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2011–2013. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i bilaga 1. Det tillfälliga konjunkturstödet 2010 som betalades ut i december 2009 (sammanlagt 975 kronor per invånare) ingår inte i bilaga 1 medan nivåhöjningen av anslaget kommunalekonomisk utjämning 2010 och 2011–2013 ingår.

Av tabell 6 framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i bilaga 1 eller inte.

Tabell 6. Specifiering av vissa statsbidrag åren 2009–2012

Statsbidrag		2009	2010	2011	2012	Läs mer i cirkulär
Tillfälligt konjunkturstöd vårproposition 2009	I bil 1?		Nej			09:23
	Belopp		4 900			Mnkr
			525			Kr/inv
Tillskott kommunaleko- nomis utjämning vårpro- position 2009	I bil 1?			Ja	Ja	09:23
	Belopp			3 500	3 500	Mnkr
				373	371	
Tillfälligt konjunkturstöd budgetproposition 2010	I bil 1?		Nej			09:55
	Belopp		4 200			Mnkr
			450			Kr/inv
Tillskott kommunaleko- nomisk utjämning bud- getproposition 2010	I bil 1?		Ja			09:55
	Belopp		2 800			Mnkr
			301			Kr/inv
Höjt grundavdrag för pensionärer (SGA)	I bil 1?		Ja	Ja	Ja	09:55
	Belopp		2 300	2 300	2 300	Mnkr
			247	245	244	Kr/inv
Äldreomsorg anhörig- stöd	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	09:55
	Belopp	150	300	300	300	Mnkr
Utvidgad fastighetsavgift	I bil 1?		Nej	Nej	Nej	09:55
	Belopp		130	130	130	Mnkr
			14	14	14	Kr/Inv
Utjämningsbelopp (netto) enl avtal mellan Danmark o Sverige	I bil 1?		Ja	Ja	Ja	09:55
	Belopp		185	185	185	Mnkr
			20	20	20	Kr/Inv
Rektorsutbildning	I bil 1?		Ja	Ja	Ja	09:55
	Belopp		7	7	7	Mnkr
			1	1	1	Kr/Inv
HPV-Vaccin	I bil 1?		Ja	Ja	Ja	09:55
	Belopp		22	22	22	Mnkr
			2	2	2	Kr/Inv
Ändring skuldsanerings- lagen	I bil 1?		Ja	Ja	Ja	09:55
	Belopp		5	5	5	Mnkr
Reglering underskott LSS (tillfälligt införandebidag)	I bil 1?		Nej			09:55
	Belopp		15			Mnkr
Nya skollagen	I bil 1?			Ja	Ja	09:55
	Belopp			30	60	Mnkr
				3	6	Kr/Inv
Effektiviseringar nya gymnasieskolan	I bil 1?				Ja	09:55
	Belopp				-675	Mnkr
					-72	Kr/Inv
Förlängning nationellt jmfprojekt (till anslaget 1:3)	I bil 1?		Ja			09:55
	Belopp		-2			Mnkr

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 09:84) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos

Beräkningarna bygger i övrigt på 2010 års skattesatser samt att befolkningen i varje kommun utvecklas i takt med riksprognosen. Önskas beräkningar utifrån andra förutsättningar, ange dessa via e-post till: mona.fridell@skl.se.

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2011–2014 med hjälp av modellen Skatter och bidrag

Med hjälp av modellen kan du se kommunens intäkter efter olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion. Priset är 2 500 kronor för nytillkomna användare och 1 500 kronor för de som uppdaterar modellen.

För nytillkomna användare erbjuder vi två kurser under 2010. Förutom att gå igenom modellen görs även en genomgång av utjämningsystemet. Den första kursen hålls i Stockholm den 25 mars, se nedan. Vi återkommer med kursdatum inför hösten.

Beställningen kan göras från vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, Budget- och planeringsförutsättningar, Skatter och bidrag.

Kurs i utjämningsystemet och modellen Skatter och Bidrag

För nytillkomna användare erbjuder vi torsdagen den 25 mars årets första kurs i *utjämningsystemet och modellen skatter och bidrag*. Förmiddagen ägnas åt en genomgång av utjämningsystemets grunder plus eventuella aktuella frågor med koppling till systemet.

Eftermiddagen vigs åt modellen Skatter & bidrag, med praktiska övningar och möjlighet till att arbeta med egna frågor med stöd/handledning.

Plats Informator, Karlavägen 108, Stockholm

När Torsdagen den 25 mars, kl. 9:30–16:30

Preliminärt program

9.30–12.00 Utjämningsystemet

12.00–13.00 Lunch

13.00–16.30 Modellverktyget ”Skatter och bidrag”

Kostnad: 1 500 kr per person inklusive lunch, men exklusive moms.

Anmälan: via e-post till Birgitta Westlund (birgitta.westlund@skl.se) eller tfn 08-452 77 53 senast den 10 mars. Platsantalet är begränsat. Ange särskilt faktura-adressen och om du vill ha specialkost.

Mer information om kursens innehåll kan du få av Mona Fridell, kontaktuppgifter finns längre ned. Du kan även läsa mer och anmäla dig på vår webbplats www.skl.se under ”Vi arbetar med”. Klicka på Ekonomi, sedan Kurser & konferenser.

Modellen ”Skatter och bidrag”

Kommuner som använder den förenklade uppdateringen laddar ner filen:

- Uppdateringsfil_10012nr1.xls

från sidan www.skl.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen, eller läs det papper som skickades ut i samband med att modellen skickades ut, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Kommuner som uppdaterar modellen som vanligt behöver göra nedanstående förändringar i **blad 2 Indatabladet**. För att ändra i modellen *måste man ta bort bladets skydd*. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktyg och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver ”kommun”.

- Skriv in SKL:s skatteunderlagsprognos i cellerna B9 till G9. Beloppen syns i tabell 2, andra raden. År 2014 kan värdet sättas till 4,6.
- Skriv in beloppen för inkomstutjämningsbidraget netto åren 2011 till 2014 i cellerna D35–G35. Beloppen är: 50 528,195; 52 447,856; 54 859,603; 57 383,292
- Skriv in ny prognos för konsumentprisindex i cellerna B54–F54. Värden finns i tabell 1, rad 5. Värdet för år 2014 är 2,0.

Dessutom måste följande ändringar göras i **blad 1 Totala intäkter**:

- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över korrigeringen av slutavräkningen för år 2009 i cell H28 (72 kr/inv.).
- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2010 års inkomster i cell H30 (503 kr/inv.).

Efter att ha gjort ändringen *bör skyddet återinföras* genom att man på menyn Verktyg väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord återigen skriver in ordet ”kommun”.

Tidpunkter under 2010

16 feb	Budgetdagen 2010 Malmö
17 feb	Budgetdagen 2010 Stockholm
23 feb	Budgetdagen 2010 Göteborg
25 mars	Kurs i utjämningsystemet och Modellen Skatter och Bidrag, Stockholm
15 apr	Regeringen presenterar Vårpropositionen
<i>prel</i> 5 maj	Vi presenterar <i>Ekonomirapporten. Maj 2010</i>
18–19 maj	Finansdagarna
<i>prel</i> 17 aug	Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos
18–19 aug	KOMMEK i Malmö
v.40	Regeringen presenterar Budgetpropositionen (ej regeringsskifte)
v.41	Regeringen presenterar Budgetpropositionen (vid regeringsskifte)
<i>prel</i> 7 okt	Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos
22 nov	Skatteverket presenterar slutligt taxeringsutfall för 2010
<i>prel</i> 16 dec	Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos

Gör som 300 andra kommunalekonomer: Prenumerera gärna på vår löpsedel på www.skl.se, även den under Vi arbetar med, Ekonomi. Där finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34, Per-Lennart Börjesson (makroekonomi) 08-452 77 55. Alla kan nås via e-post på mönstret: for-namn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING
Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Annika Wallenskog

Mona Fridell

Bilaga

Bilagor: Bilaga 1: Skatter & Bidrag 2011–2013 (kommunspecifik, endast till ekonomikontoren)